V évfolyam Celldömölk 1909 november 21. 47 szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonkent 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön.
ide intezendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Volt egyszer egy királyné...

Irta: Novák Pál.

Meg nem halhat, kit egy nemzet
Hálás, hü szivébe zár.« (Torkos L.)

Hosszu, téli estéken, apró, bogárhátu házakban, muskátli-virágos ablakok mögött, bubos kemencék körül, pergő rokkák mellett, — mig a kandalókban izzik, pattog a parázs és halványan, sejtelmesen rőtt, vörös fény terjeng a szobákban, — ujra, meg ujra mesékbe szövődik egy bus történet s a száz, meg száz mesének, a kezdete is, a vége is az: *Volt egyszer egy királyné, meg annak egy fia.*

Gyászos sötétség, csillagtalan éjszaka borult a Duna—Tisza tájára. Az érző honfi szivekre sorvasztó bu nehezedett s alig hallatszott más, mint a sinlődő, az elnyomott milliók panaszos siráma. A szem bármerre tekintett, csak egy puszta, egy szomoru temetőt látott.

Mikor már elfogyott minden remény, amikor a haldokló nemzet szive utolsót készült dobbanni, akkor a büszke trónok magasságából leszállott valaki a szenvedőkhöz, aki meg tudta hallani a halkuló sóhajt, akinek érző szivéből melegség áradott s mig anyai keze gyógyirt rakott a sajgó sebekre, tiszta szeméből forró könny gördült a csörgő rablánczokra.

Az a néhány csillogó könycsepp leolvasztotta melegével a megbénitott karokról a nehéz bilincseket, enyhitő balzsama lett a meggyötört, a sokat szenvedett sziveknek, munkára serkentette a reményvesztett lelkeket. A jóságos szemek szelid tekintete elüzte a vészes fellegeket, az imádságos ajkak varázsos szava megértette, kibékitette egymással a Királyt, a nemzetet. Szabaddá, boldoggá lett nyomán nép és uralkodó.

Mikor a nemzet ajándékát visszaadta az elesett hősök özvegyeinek, árváinak, a honfi szivek megremegtek és imádsággá vált az ajkakon szent neve.

Dobogott-e nemesebb sziv az ő szivénél valaha?

Mikor a sors legdrágább kincsét, egyetlen fiát, akit talán népénél is jobban szeretett, aki ép ugy, mint ő büszkesége, disze volt nemzetének — elragadta tőle, a boldog királynéból, az angyaljóságu édesanyából *Mater Dolorosa* lett. Golgotává változott az élete. Töviskoszoruval a homlokán bujdosni mont, vérző szivvel járni kezdett bércet, rónát, tengert — és mig sebzett szive balzsamot, gyógyirt keresett — egy orgyilkos kéz tőrt vert bele.

Az a hegyes tőr, amely átjárta a szivét, millió, meg millió sziven ütött sebet. A nép gyászba roskadva hullott a vérző, a drága tetemre s amig az őszi nap lágyan boritott rája szemfodót, a harangzugásba, a fájó zokogásba szomoru sóhajtás vegyült: »*Most mindennek vége, most mindennek vége.*«

Mennyi igazság volt abban a sóhajban.

Ha Ő, a védőangyal még élne, akkor bizonyára most is megértené népét a király, akkor nem kellene a nemzetnek, mely már annyit türt, annyit szenvedett, ma is sinlődni, akkor nem volna olyan kétes, olyan bizonytalan, olyan sötét, olyan félelmes a jövő.

Mégis.

Te azt hiszed, hogy meg találkozunk!
Én meg tudom, hogy már többé soha
— Ami utaink régen ketté váltak
Más-más irányban megyünk most tova.

Te azt hiszed, hogy válásunk csak játék,
En meg tudom, hogy bus, rideg való . . .
-- Hogy *odaát* talán szebb lesz az élet;
Él a remény, mely még vigasztaló.

Te azt hiszed, hogy még most is szeretlek,
Én meg tudom, hogy emlék csak a mult . .
— Mely csak neked nyilt, szerelmem virága,
Korán elhervadt, hamar porba hullt

Te azt hiszed, hogy nem birlak feledni.
Én meg tudom, hogy rád se gondolok . . .
— Pedig boldoggá tenne egy rövid szó
Es üdvözitene egy mosolyod.

Novák Pál.

Rodostó.

Irta: Barabás Béla.

Az 1902. év május 21-én felkeresték többen nagy Rákóci Ferenc sirját Konstantinapolyban. Az egyház hü szolgájának csöndes imaja után felhangzott a szent falak között a mi imánk is: Isten áldd meg a magyart.

Messze idegenből, magyarok szivéből fakadt e dal, magyar ajkakról szállott fel az ének a magyarok istenéhez, itt az Urnak oltara előtt, szabadsághőseinknek áldott hamvai felett. Vajjon meghallottak e II. Rákóci Ferenc, Zrinyi Ilona és nyugvó társai, a nemzeti fohásznak feléjük törő bánatos hangját.

Nem azért jöttünk mi ide, hogy csendes nyugalmukat felbolygassuk, nem azért, hogy álmukat megzavarjuk, hanem azért, hogy porhüvelyükből elszállott lelkükkel s történelmi dicsőség övezte szellemükkel — melyek itt virrasztanak — érintkezzünk s megnyilatkoztassuk áhitattal kegyeletünket.

Mi mindannyian, s a magyar hazának hü fiai, meghatott lélekkel, összeszorult szivünk fájdalmas érzületével borultunk le II. Rákóci Ferenc sirjának vésett kőlapjára s nagy nevét olvasta le róla szemünk könnyein megcsillant Rákóci ketszaz év előtti nagyságának minden dicsősége, későbbi bujdosásának keserüsége s a halálával hazánkra borult reménytelenségnek bánata. Élete, küzdelme, dicsősége a mi hazánké volt, kihült tetemét, áldott porait idegen föld takarta, idegen kezek örködtek felette.

Nevezetes évfordulón kereste fel a szentelt hamvakat. Ezen a napon volt 53. évfordulója a magyar szabadságharc egyik legszebb diadalának. Budavár hős kevételének. Budapest lelkes polgárai otthon szenteltek ünnepet az emlekezetnek, mi meg egy kis lelkes magyar csoport, itt imádkoztunk messze idegen földön, itt ünnepeltünk II. Rákóci Ferenc sirjánál.

Ami hálás szivünk kegyeletének meg-

Tory-téglagyárban, Celldömölkön
1000 drb. tégla 15 forint.

Bár ne ment volna bujdosó utjában messze idegenbe.

Csüggedő szivünk nem sóhajtozna, hogy a viharos, a vészes időkben ki véd meg bennünket!

Nem dulna közöttünk gyülölet, átkos pártviszály, hanem egyesült erővel, békén épitgetnénk boldogságunk templomát.

Igaza van a költőnek:

»Ő volt a vezetőnk a göröngyös utban,
Hitünk a jövőben, biztatónk a multban
S hogy elment, azóta elhagyottak lettünk.«

De azért:

»Hiába van, hiába a bécsi sir alatt,
Bus, hazajáró lelke csak a mienk maradt.
Itt él a nép szivebe s tündér dalaiba . . .
Volt egyszer egy királyné, meg annak egy fia.«

Báthory Erzsébet.

Irta: **Szabó Kálmán.**

Magas Csejthe várban, mogorvan magában
Ül a vár asszonya: Báthory Erzsébet,
Álmok szivet harag marcangolja, tépi,
Bántó fájdalmának nincs, ki vessen véget.

Kelleme, szépsége, szeme ragyogása
Tovatünt, mint ősszel a nyári nap fénye;
Ami még megmaradt, csak a régi szépség,
Az egykori tündér halaványi emléke.

»Erzsébet, Erzsébet, mi jár az eszedbe?
Ne higyj a kuruzslo tut, hazug szavának!
Megyek a nagy Isten, ha veret ontatod
Fiatal szivecknek, anyák magzatának!«

Mint mikor a tenger viharzani kezdi,
Haborog, háborog a vizorjás keble:
Ugy reszket sokáig s hangosan feldobod
Báthory Erzsébet gonosz szive, lelke.

Remeg, töprenkedik melyiket válassza?
Egyik reszen régi tündér-báját látja . . .
Jaj, de amott meg a sok kiontott vér
S a vonaglók boszutlihegő alakja!

Halaltusát viv a jó s gonosz szivében.
Kié lesz, kié lesz a győzelmi pálma?
»Első szepségem, régi ragyogásom!«
. . Szenvedélytől égve, tombolva kiáltja.

•

Lenn a völgyben, hegy tövében
Kis fehér lak áll;
Fehér házban, kis szobában
Él egy rózsaszál.

Csejthei völgy rózsáinak
A legszebbike.
Erzsébet hű vadászának
Szive, kedvese.

Száz legény szív dobog érte,
Olyan szép a lány;
A legény meg daliásabb
Mint kevés talán . . .

Ha bucsut int a napsugár
S nyugovóra tér,
Szép vadász is jegyesehez
Vigan utra kél.

Mint két galamb, turbékolnak
Árnyas fák alatt.
Isten tudja, van e náluk
Ember boldogabb!

•

»Miért a sietség,
Miért a nagy lárma?
Mi készül, mi készül
A kis fehér házba?

Mert a sürgés-forgás,
Mert a lázas munka?
Mert füstöl a kémény,
Mert hangos a konyha?

Tán meghalt a feje
A jobbágy-családnak?
Vagy talán vendéget,
Jó vendéget várnak?

vendéget sem várnak
Lakodalma lesz a
Csejthei Rózsának!«

Pörög a sok asszony,
Még jobban a nyelve.
A hangos lármának
Se hossza, se vége.

Amide mégis . . . mégis . .
»Ki jó oly nagy hírnek?«
Ki az az idegen,
S éppen most mit akar?«

»Báthory Erzsébet
A vár nagyasszonya
Kéri a menyasszonyt.
Kereti egy szóra.

Örül, hogy víg napja
Lesz a kisded háznak,
Nászajándékot ad
Csejthei Rózsának.«

Mint a kis madárka,
Mikor tőrbe csalják,
Fut-rohan a szép lány,
Fut, siet, hogy várják.

. . . Elrohant, elrepült
Visszater valaha?
Talán majd a lelke,
Lelke bus sóhaja!

Csend ül a vidéken, csend ül a tájon,
A szellő se repdes lenge, könnyű szárnyon;
Mintha megszünt volna a földön az élet,
Kihalt, puszta minden, mint a szív, mely szenved.

Ólomszürke felhő boritja a holdat,
Mély köd veszi körül a csejthei várat.
Azaz nem a várat, csak annak a romját,
Hogy ne lássa senki a bün rut tanyáját.

Ős moha lepte el az utat, a bercet.
Nem jár oda senki, csak az emlékezet.
S ahol egykor hősök, leventék tanyásztak,
Édes nyugvó helye a baglyok hadának.

De lenn a vár alatt barlangnak mélyiben
Van egy élő mégis — bus remeteségben.
Hófehér szakálla, daróc a köntöse,
Minden lélek áldja: szent ember a neve.

Csendes imadságban tölti évit, napját,
Fájdalmi könnyüit régen kiszárítá;
Amig szive-lelke a multon elmereng,
Körülötte hallgatás s a mult gyászképe leng.

Lesüti pilláit . . . lassu fájdalomba
Látja a nagyasszonyt mélyen befalazva;
Elátkozott testét, ördögi rossz lelkét,
Szenvedő jajszavat, fájdalmas keservét.

. . . Amott meg lám Rozsa, a megcsalt madárka,
Tüzben egő arccal fut-rohan a várba . . .
Majd megnyilik ajka, nagyot dobban szive,
Mert im Rózsikának képe áll előtte.

»Aranyom, szépelkem, mikor jössz már vissza?
Siess már a várból, hadd vigyelek haza;
Hadd vigyelek haza, fényes mennyegzőre,
Hadd öleljek már dobogó szivemre!«

Kitárja két kezét forró ölelésre,
De eltünik a kép, Rózsikának képe.
Eltünik a képpel, elröppen az álom,
De megmarad tovább a sajgó fájdalom.

Mégsem nyilik ajkán hangos panasz árja,
Csak oda tekint a rozzant keresztfára
S megnyugszik mindabban, mit Isten rászabott:
»Oh Uram, legyen meg a te akaratod!«

---

nyilatkozásaként elhelyeztem egy babérkoszorut. Nemzetünk hármas színü nemzeti szalagja megmondta, hogy II. Rákóci Ferenc emlékezetének volt szentelve. E hazai jelveny ott maradt mindvégig a vésett kőtáblákon. Látta az idegen, aki belépett a szent falak közé, hogy van messze földön egy nemzet, melynek fiai sóvárogva gondolnak e sirok nema lakóira. Azt akartuk, ha magyar ember ide téved, e nemzeti színü szalag láttára hadd ragyogjon fel szeme, hadd gyuladjon ki arca s követve a mi lelkes kezdemenyezésünket, boruljon le itt, imádkozzon és énekeljen s egy szál virágot tegyen II. Rákóci Ferenc sirjára . . .

E szent hamvak kőtáblainal mindnyájunk belsője átszellemült. Mindnyájan ereztük magyar szivünk hevesebb dobbanását, telitve lett lelkünk e sirok felett virrasztó honfiui érzelmekkel, hallottuk áhitatos imánkra visszhangozni a koporsók üregéből előtörő szent dallamot, a Rákóci induló lelkes hangjait. Ezeknek szent behatása alatt tértünk vissza magyar hazánkba, hogy teljesithessük odahaza nemzetünknek tartozó kötelességünket. És ekkor fohászommal és szivemnek imájával a magyarok hatalmas Istenéhez fordultam Terjessze ki áldó kezét e szent hamvak felé s áldja meg az odazarándokolt kis csapatot, amely II. Rákóci Ferenc emlékének dicsőitésével a magyarok Istenéhez szent nevét dicsőiti! A magyar szabadság apostolainak sirja felett őrködő honfiui szellemnek erejével árassza el lelkünket és lelkét minden magyar embernek, fokozza bennünk s a nemzet fiaiban a hazaszeretetnek élő tüzét és fokozza nemes hevülésre, világitó lángolásra. És engedje megérnünk, hogy édes magyar hazánk oly független, szabad és boldog legyen, amilyennek azt egykoron Rákóci álmodá.

A szent hamvak immár itt vannak édes hazánk földjén. Hálás szivvel adózzunk köszönetet a konstantinápolyi lazaristarend tagjainak, akik II. Rákóci Ferencnek, Zrinyi Ilonának s a nyugvó társaik hamvait féltékeny szeretettel őrizték.

Nézem, nézem a csillagos eget s arra jövök rá, hogy a nagy világban az ember csak egy hitvány porszem. Mikor II. Rákóci Ferenc, Zrinyi Ilona s lelkes kurucaiknak nagyságát bámulom, akkor is be kell látnom, hogy hazaszeretetben mi, milyen kicsinyek vagyunk.

Egy nemeslelkü adakozó.

30.000 korona jótékonyczélra.

Szentmártoni Radó Dénes adománya és alapitványai.

Közéletünk zürzavaros, bántó lármái közt igen jóleső érzést támaszt szivünkben, amikor váratlanul valami szelidebb és kellemesebb hang érkezik hozzánk, amely egy-egy emelkedett és nemesebb lelkületről tanuskodó emberbaráti cselekedetről beszél, amiben — fájdalom — közéletünk manapság igen szegény. Ilyen szelidebb és kellemesebb hang jutott el hozzánk a legközelebbi napokban. Sietünk azt továbbitani, hogy a nyomában járó kellemes érzés sok más szivet is eltöltsön.

Arról van szó, hogy szentmártoni Radó Dénes, kemenessömjéni lakós nagybirtokos, Celldömölk nagyközségnek is egyik adófizetője; mert, amikor életének 70-ik esztendejét betöltötte és mezőgazdaságának további vezetésével felhagyván, birtokait bérbeadta, hálásan emlékezett vissza, hogy több mint négy évtizeden keresztül mezőgazdaságának vezetésére irányitott fáradozásait a Mindenható évről-évre kivánt sikerrel áldotta meg, másfelől méltányló elismeréssel szivében mezőgazdasági alkalmazottjainak mindenkori hüsége és verejtékes munkája iránt: azzal kivánta a Mindenható iránt háláját, hüséges alkalmazottjai iránt pedig elismerését külsőleg is nyilvánitani, hogy cselédei között — azok szolgálati éveinek arányában — 10.000 koronát osztott ki ajándékul.

Meghatottan, szinte könnyes szemekkel vették át a szegénysorsu emberek jó uruknak kezéből a meglepő ajándékot, Isten áldását kivánván a kegyesszivü földesurra, valamint az ő utódaira. Valamint szivreható, megindító jelenség volt az adományok kiosztás, annyival is inkább, mert nemcsak minden vásári zaj elkerülésével egész rendben, de szinte titkon vitetett végbe azon földesur részéről, aki gazdálkodásának ideje alatt is sok jót tett hü embereivel. Némelyeknek kölcsönpénzt adott »személyes hitelre«, hogy tehenet vehessenek. Többször történt, hogy valamely korán elhalt cselédjének özvegye és erőtelen árvái számára évről-évre egy-egy kis gabonát méretett mindaddig, amig azok felserdülvén, maguk is megtudták keresni mindennapi kenyerüket.

Ezeket tudva, mi sem mondhatunk szebbet s jobbat az emelkedett lelkü földesurra, mint amit szegény cselédjei rebegtek előtte, mondván: »az Isten álldja meg«. Szép megválás, megható bucsuvétel volt az ur és szolgái részéről, ami ott Sömjénben végbe ment. Vajha sokan követnék e szép példaadást!

Azonban a 10.000 korona adomány kiosztása még nem minden szentmártoni Radó Dénes nagybirtokos részéről, mert ugyanakkor a másik 10000 koronával meg Kemenessömjén községnél örök alapitványt létesitett oly célból, hogy annak évi kamatjai azon munkaképtelen, szegénysorsu érdemes községi lakosnak adassék ki segélyül, aki köztapasztalás szerint tettetés nélküli, igaz istenfélelemmel szivében, sorsán való csendes megnyugvással, szorgalmasan munkálkodott; józan, takarékos, becsületes életmódot folytatott s aki ezen és ezekhez hasonló erkölcsi tulajdonságainál fogva hasonló sorsbeli lakostársai között legméltóbbnak találtatik ezen kitüntető jutalomra, hogy az élet nyomasztó gondjaitól és sanyarusságaitól lehetőleg megkiméltessék, sőt, hogy egykét jobb napot is láthasson élete alkonyának eljöttével. Hisszük, hogy ezen nemescélu alapitvány a jótékonyságon kivül igen buzditólag és serkentőleg is fog hatni az egyszerü munkásosztály tagjaira, hogy az Istennek és embereknek egyaránt tetsző erkölcsi életet kövessék, hogy becsülettel folytatott munkás életük jutalmául ezen kitüntető jótéteményben is részesülhessenek.

Ime, ilyen kitüntető jutalom kitüzésével kivánta az alapitványt létesitő nagybirtokos községében a munkásosztályt hosszu időkre kihatólag erkölcsökben nevelni és nemesiteni. Hisszük is, hogy a nemes cél elérésére igen hatásos eszközt választott, amely az alapitványozónak nemcsak jószivüségéről, de egyben bölcs előrelátásáról is tanuskodik.

És ime, a kellemes hir még tovább beszél szentmártoni Radó Dénes nemeslelküségéről és jótékonyságáról, mert a harmadik 10000 koronát meg a kemenessömjéni ev. gyülekezetnél tette le, amelyhez ő maga is tartozik; letette pedig azon célból, hogy ezen tőke a kamatok hozzácsatolásával mindaddig gyarapittassék, amig elégségesnek mutatkozik egy Kemenessömjénben létesitendő gyermekmenedékhely felállitására ás fenntartására, hogy azon gyermekmenedékhelyen testi és erkölcsi veszedelmek ellen oltalmat találhasson minden községi takosnak gyermeke — hitfelekezeti külömbség nélkül — akik csak azt igénybevenni óhajtják. Áldásos kihatása lesz ezen szép alapitványnak egykor a munkára siető szülők lelki nyugalmára nézve, amikor majd gyenge gyermekeiket biztos menedékhelyen és jó felügyelet, gondviselés alatt tudhatják, áldásos kihatása lesz ezen intézménynek a gyermekekre, akik ott mindenféle testi és erkölcsi veszedelmek ellen lehetőleg megóvatnak.

Ime, összesen 30000 korona egyszerre, egy időben, egy adakozó kéz által letéve a közjótékonyság oltárára, részint, hogy kitüntető jutalomul és nemes buzditásul, részint hogy a gyermekmentés és gyermekvédelemre eszközül szolgáljon: valóban ez olyan szivemelő, emberbaráti és egyben hazafias cselekedet, amelyre igazán ráillenek e szavak:

Aki éltét ugy folytatja
E világon mindenben,
Hogy másoknak munkálhatja
Javukat az életben.

Annak szép igyekezete
Fennmarad az emlékezete;
Mert a közjó barátja
Vesztét soha nem látja.

HIREK.

Thököly Imre kuruc fejedelem konstantinápolyból visszahozott földi maradványait október 30-án helyezték véglegesen nyugvóhelyére a késmárki evangelikus templomban, abban a diszes mauzoleumban, melyet e célra már egy éve, hogy épitették. Nagy egyházi pompával történt az elhelyezés.

Főbirójelölés. Nagy József halálával megüresedett főbiró állásra máris megindultak a korteskedések. Két jelöltről szerezünk eddig tudomást. Tuboly Lajosról és Hörváth Andorról. A pártok alakulása szerint Tuboly Lajos győzelme biztosra vehető. A muraszombati, szentgotthárdi, németujvári, vasvári és kőszegi járások egyhangulag Tuboly mellé sorakoztak. Sárvár maga még nem foglalt egyik mellett sem állást. Szombathelyről Tuboly biztos 57 szavazatot kap.

Uj gazdasági tudósitó. A földmivelésügyi miniszter Bárdossy Imre volt gazdasági tudósitó helyére Bárdossy Zoltánt nevezte ki.

Nyugdijazott 48-as honvéd. A miniszterelnök november hó elsejétől évi százhusz koronával nyugdijazta Vas József dukai 48-as honvéd közvitézt.

A 48-as kör gyüléséből. A mult héten abból kifolyólag, hogy az önálló bank miatt szakadás állott be a független 48-as pártban, a helybeli 48-as pártkör választmányi gyülést hivott össze. Azonban semmi irányban sem hoztak határozatot, mert erre nézve a választmányi gyülés hatásköre nem terjed ki. A választópolgárok aláirási ivet körüznek egymás között, hogy a kör elnöke közgyülést hivjon egybe.

Vasut a Sághegyen. A kereskedelmi miniszter tegnap értesitette a vármegyét, hogy a Mittelmann M. és társai által kért és a máv. Celldömölk állomásából kiágazólag a Sághegyig tervezett szabványos nyomtávu gőzerejü, valamint a Sághegy oldalán tervezett keskenyvágásu lóüzemü vasutak és siklópalya közigazgatási bejárását Ádám Béla dr. miniszteri titkár vezetése alatt elrendelte. Az eljárás megkezdésének határideje november 28-ikának délelőtt kilenc óráját, helyszinéül pedig Celldömölk községházát tüzte ki a miniszter.

A Nyugatmagyarországi Földmüvelők Gazdasági Egyesületé-nek központi igazgatósága Laehne Hugó országos képviselő elnöklete alatt ülést tartott Szombathelyen. A gyülésen igazgató-elnök elnöki jelentésében előterjeszti az egyesület által Sopronban sikerrel rendezett országos baromfivásár eredményet, melyen a földmivelési kormány, a zágrábi belügyi osztály, az osztrák baromfitenyésztő egyesület megbizottjai és egyesek 6000 kor. értékben több mint 700 darab nemes tenyészbaromfit vásároltak. Köztenyésztés céljaira az egyesület 435 tenyészbaromfit osztott ki tagjai közt. Az egyesület folytatta az állattenyésztés terén kezdett akcióját és összesen 121 tehenet és üszőt továbbá 184 darab angol tenyészsertést szerzett be tagjainak a földmivelési kormány támogatásával. A mult gyülés óta rendezett állatdijazásokon, melyekre a kisgazdak közel 600 tenyészallatot hajtottak fel, 800 korona értékü tehéndijak és 760 korona értékü üszódijak osztattak ki. Az egyesületnek Sopron és Vasmegye számos községben berleti szövetkezetek szervezését célzó akciója is előrehaladt s némely községben a berleti szövetkezet már meg is alakult. Három gazdakörnek az egyesület uj mezőgazdasági kölcsöngépeket osztott ki. Az aruosztály forgalma erősen növekedett s csak mütrágyaban az egyesület közel 70 wagon forgalmat bonyolitotta le kizárolag tagjai számára. Az elnöki jelentést, mely az egyesület munkasságának minden irányban való fejlődéséről tanuskodik, Wallner József esperes plébános úr felszólalására az igazgatóság örömmel tudomásul vette. Ezután De Pottere Bruno egyesületi igazgató részletes tervezetet mutatott be a földmivelési kormány hathatós támogatásával az idei télen tartandó népes gazdasági szakelőadásokról és téli hazupari tanfolyamokról. Az igazgatóság határozata alapján az egyesület hét községben kosár és nadfonási tanfolyamot, továbbá 120 községben téli gazdasági szakelőadásokat rendez. Szabó János tőtanitó indítványára az egyesület vetitőgépet szerez be a szakelőadások elenkebb [illegible] az egyesület a [illegible] cimü lapot 56 magyarajku gazdakörének rendelte m[illegible] népes füzetet fog kiosztani tagjainak a téli-előadások folyamán. Ezután Felkl József szövetkezeti felügyelő előterjesztésére az egyesület tudomásul vette a földmivelési miniszter számos leiratát. A Zemplémvármegyei Gazdasági Egyesület átirata alapján felir a földmivelési kormányhoz és a képviselőházhoz és tiltakozni fog a Görögországgal mazsolaszőlőre vonatkozó 50 korona vámtételnek 25 koronára való összeállitása ellen. Az O. M. G. E. átirata alapján az egyesület örömmel fogadja a földmivelési kormány uj törvényjavaslatát az állattenyésztésről és oly módositást fog javasolni, miszerint imperative mondja ki az uj törvény, hogy a községek kötelesek legyenek ktzárólag a megyei gazdasági felügyelőségek utján apaállatjaikat beszerezni. A »Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsegé«-nek idei nagy gyülésére az egyesület képviseletére az igazgatóság a következő 5 tagot delegálta: gróf Zichy Aladár, dr. Giesswein Sándor, Laehne Hugó, De Pottere Bruno és Felkl József.

Megjelent Győrött a Szent Család Naptára az 1910-ik évre. Egyike a nép kezébe való legtartalmasabb naptáraknak, melyből Szabó Kálmánnak Báthory Erzsébet cimü verses elbeszélését mutatványképen mi is közöljük.

Vidéki épitőanyagok Budapesten. A Magyar Épitőanyag Termelők Országos Szövetsége azon fáradozik, hogy a budapesti épitőanyaghiányt vidékről felhozandó anyagokkal ellensulyozza s lapunk utjan hivja fel azon vidéki, főként dunamenti épitőanyag termelőket, akik Budapestre szallitani képesek, hogy pontos ajánlataikat a Szövetség központi irodájához, Budapest, VI., Váci-körut 31. sz. alá mielőbb küldjék be azon végből, hogy az ajánlatokat Budapest székesfőváros polgármestere és a Budapesti Épitőmesterek Egyesülete elé terjeszthessük, mely egyesület legutóbb alapitotta meg anyagbeszerzési központját.

Áthelyezés. Baranyai János fogházőrt a győri kir. főügyész hasonló minőségben a celldömölki járásbirósághoz helyezte át.

Meglopta betegtársait. Penninger József pápai illetőségü csavargó megbetegedvén, a helybeli kórházba került. Midőn már állapota annyira javult, hogy végtagjait szabadon mozgathatta, kezett arra használta fel, hogy betegtársainak ruhajara tegye és vele azokat elemelje. A javithatatlan bünös turpisságára idejekoran rájöttek s a hatóság pártfogásába került.

Állatbetegségek. Kemenesmihályfa községben Hátzky Sándor tiz sertése, Tóth Sándornak meg harminc sertése megbetegedett, ezek közül öt sertésveszben elhullott. Ugyancsak szórványosan fellépett a sertésvész Keléden két udvarban, Csffyasszonyfán meg egy majorban. Kemeneshőgyészen a lépfene lépett fel. Cseby Józsefnek egy simenthali tehéne, Fischer Károlynak pedig egy ökör tinója hullott el. A zárlatot mind az öt helyen elrendeltek.

Betörés. E hó 15-én délután egy ismeretlen tettes behatolt Kiss Kálmán merseváti lakos lakására s onnan mintegy 300 korona értékü ruhát és ágynemüt ellopott. A nyomozás folyamatban van.

Nagyszabásu irodalmi vállalkozás. Aktuális könyvtár cim alatt nagyszabásu, teljesen eredeti irodalmi vállalkozás indult meg Budapesten, m[illegible] ismeretlen téren nyit ösvényt. Egy sajátságos irodalmi müfajt teremt meg. Beleveszi az irodalomba müvészi eszközökkel dolgozó aktuális hatalmas erejét. Az első kötet Gadányi Zoltán munkája »Repülőgépen az északi sarkra«, melyben fantasztikus szinben ecseteli az 50 év mulva történendő eseményeket. Az ő regényében a repülőgép oly közismert fogalom, mint ma a vasut, vagy az automobil. Ára 1 K 50 fillér. »Kacagó szélhámosok« a cime a második füzetnek, melyet a kitűnő iró, Cholnoky Viktor irt. Két nagyszabásu tolvajcsinyt beszel el szellemes, humoros modorban s fölemliti a rendőrség legutóbbi baklövését és a postatolvajokat is. Ára 20 fill. Kaphatók az aktuális könyvtár kiadóhivatalában Budapest, IV. Veres Pálné-utca 16/d. — A vállalat szerkesztője Szomaházy István jeles irónk, kinek neve is elég garancia a vállalat sikeréhez.

Zsirral eszi a vajat. Egyik atyánkfiával történt meg az alábbi eset és mert tényleg megtörtént, szállóigévé vált e mondás: Zsirral eszi a vajat.

Polgártársunk Bécsujhelyre vitte a fiát kovácsinasnak, mondván: hadd tanuljon a gyerek egy kis német szót is. A leendő *majsztram* hites párja kiváló vendégszeretettel fogadta az uj inas kedves papáját fiával együtt. Ezzel is kinálta, azzal is, mig végre vajat is kapnak az asztalra kenyérrel. A magyar vendégeket aztán kinálja a német asszony, hogy csak egyenek, szivesen adja stb. De a vendégek csak nem nyulnak az ételhez. A levest sem lehet meritőeszköz nélkül enni, a vajhoz is kell valami, amit a magyar ember nem nélkülöz. Mindjárt kérte is:

— Liebe Frau, ich bitte sind so freundlich, bringens wir ein wenig *Smalz*.

Az asszony különös fogalmakat alkotván a magyarokról, nagy csodálkozások között, de szó nélkül hozza egy tányerban a *zsirt*.

Az eset után természetesen nagy hahota és kimagyarázás történt, mire az asztalra került a *Salz* is, amit a háziasszony felejtett asztalra tenni.

— Látjátok, mondja most már igazságának tudatától athatva, aki tud németül és jól beszéli e nyelvet, nem történik vele ilyen furcsa historia és nem lesz nevetség tárgyává. Azért is adtam német városba a gyereket.

Természetes, ez utóbbi megjegyzés a Griff egyik asztalánál hangzott el, mire a többiek igazat adva neki, kocimottak vele.

— Servus Dezső.

Uj egylet alakulása. Alsóságon a r. kath. ifjak egylete megalakulván, alapszabályait a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjesztette.

Suhancok komiszkodása. A vasárnapot az éretlen suhancok rendszerint arra használják fel, hogy heti keresményüknek a nyakára hágjanak. Természetes, hogy ez a művelet többnyire illumináltsággal jár. Ilyenkor aztán mindent szabad tenniök. Az orditozás, féktelenkedés, verekedés nem ritka jelenség, de gyakran előszednek minden suhancvirtust s egyik után a másik stiklit követik el. Igy a mult vasárnap és hétfő közötti éjszakában is egy csomó legény kelt versenyre egymással és pedig Ledig József, Bozzai István, Bozzai József, Mezei Ferenc és Dreska István. A féktelenkedők végig vonultak a Kossuth Lajos- és a Sági-utcán s nyomukat vandalizmus jelezte. Németh László szabó cégtábláját félig kifeszitették, Stuban Ferenc mészáros ajtaját kiemelték, Rosenberger Miksa kapuját kivették helyéből és a kocsiut közepére tették. És még több efféle csinyt követtek el bizonyára nem minden lárma, zaj és hahota nélkül. De ugylátszik, iszta lehetett a levegő, az éjjeli közbiztonság őrei ott vegezték szolgálatukat abban az időben, ahol legkevesebb szükség volt rajuk.

[illegible] magát egy agyasztyán. A Jánosháza mellett levő odorfai erdőben Sipos István 60—70 éves juhász agyonlötte magát. Tettének oka ismeretlen.

Ajándék a hazafias közönségnek. Az aradi tizenhárom vértanu vesztőhelyének megváltására és a hősökhöz méltó monumentum emelésére rendezett sorsjáték iránt, amely páratlan nyerőesélyekkel kecsegteti a sorsjegy vásárlókat, országszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Damjanichné levele — oly mély hatással van a közönségre, hogy nap-nap után tömeges sorsjegy rendelések érkeznek a bizottság központi irodájához (Budapest, VII. Akácfa utca 30.) A bizottság ujabban elhatározta, hogy minden 30 darab 1 koronás Vesztőhely-sorsjegy vásárlónak, hálából ajándékul azonnal megküldi Vargha Ottónak 20 korona értékü pompás díszkötésü képekkel gazdagon illusztrált, hatalmas díszmüvét: »Az Aradi Vértanuk Albumát.« Amellett tehát, hogy a sorsjegyvásárlóknak nagy értékü nyereményekre is kilátásuk van, mindjárt olyan ajándékhoz jutnak, amely körülbelül egyenértékü a 30 sorsjegy árával.

Ujabb részletek Dörmögő Dömötör utazásáról olvashatók Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legujabb számában. Dörmögő Dömötör, a híres macko most már megtanulja az automobilt kormányozni s végleg elhatározza, hogy résztvesz a berlin-budapesti automobil-versenyen, hogy elnyerje az ötvenezer koronás dijat. Ezenkivül olvasható még a »Jó Pajtás«-ban Endrődi Sándor Csali meséje pompás versekben. Szőllősi Zsigmond keleti elbeszélése, Rákosi Viktor vidám elbeszélése, járás-kelés a nagyvilágban. Ördög a kalyhában (vers, szép képpel), Benedek Elek regénye, szerkesztői üzenetek, rejtvények. A sikerült, kedves képeket Tull Ödön és Markó Lajos rajzoltak. A »Jó Pajtás« előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Az öszi ültetés. Csodálatos, hogy a legtöbb ember milyen szivósan ragaszkodik a szokásokhoz. Szakemberek magyarázzák, hogy a fákat, cserjéket és rózsabokrokat legjobb ősszel elültetni s majdnem mindenütt tavaszszal végzik ezt a munkát. Ha a természet ősszel pihenésre ter s a fák és cserjék nedvkeringése megszünik, megkezdődhetik az át és elültetés ideje. Azok a fák és bokrok, a melyeket ebben az időben ültetnek el, sokkal jobban vernek gyökeret és életerejük sokkal nagyobb, mint azoké, amelyeket tavasszal ültetnek el. A nedvkeringés ugyanis már januárban ismét megindul s a nap melege uj életre kelti a vegetációt. Az ujonnan elültetett fa, vagy cserje most zavartalanul kezdheti meg életmüködését. Ha az ültetést tavaszra hagyják, amikor már minden fa és bokor hajt és rügyezik, akkor a nedvkeringést mesterségesen visszaszoritják s az életmüködést hosszabb időre megzavarják. Ezzel nemcsak gyöngitik a növényt, hanem életrevalóságát is csökkentik. Mindenki tapasztalhatja, aki érdeklődik a kertészet iránt, hogy az ősszel ültetett fa és bokor tavasz ébredtével erőteljes rügyezésbe kezd, mig a tavaszkor ültetett fa vagy cserje sokszor május végéig is sinylődik s csak lassan, fokozatosan tud életre kelni, a legtöbbször azonban végképpen elpusztul.

Nagy Gábor [illegible] Köly (Biharm.) annyi köszönő és elismerő levelet kapott az utóbbi időben az ő világhirü Delaware szőlőjét és borát illetőleg, hogy egész bizonyos, miszerint szőlőgazdáink rövid időn belül mindent el fognak követni, hogy a »Delaware« szőlőikben ne hiányozzék. Oly sok előnye van e kitünő szőlőnek és bornak, hogy kötelességet vélünk teljesiteni, midőn t. olvasóinknak ajánljuk, hogy hozassák meg Nagy Gábor Köly (Biharmegye) képes árjegyzékét, mely különben is mindenkit érdekli, igen hasznos tartalmu könyv és ingyen küldi mindenkinek.

Mézédes csemegeszőlő, saszella és muskotály nemes fajok, postakosaranként 2 K 80 f, métermázsánként kosarastul 42 K, vérpiros paradicsom métermázsánként 20 K előleg beküldéssel, őszi duránci barackot (befőzésre remek példányok) postakosaranként 3 K 40 f, császár- és szegfü-körtét, rétes- és csemege-almát 2 K 20 f, házilag főzött valódi baracklekvárnak kgr.-ját, amig a készlet tart, 2 K 40 f, kis üstön főzött hamisitatlan barack-konyaknak 5 kgr-os domyonnal felelősség mellett 10 K-ért utánvétellel szállitja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Megsemmisitett kongresszusi határozat.

Nem a szoros értelemben vett napi politika vezeti tollunkat, midőn Apponyi Albert gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszterünknek az uj népoktatási törvény *kiegészitéseképen* kiadott azon rendeletével foglalkozunk, hogy nemzetiségi vidékeken az állami népiskolák fölsőbb osztályaiban a hittant a felekezeti hitoktatók magyar nyelven is kötelesek tanitani.

Minden ujságolvasó ember tudja, hogy a miniszternek két idevonatkozó rendelete ellen a görög keleti román tulzók heves harcot inditottak, sőt a mult hónapban tartott görög keleti román egyházi kongresszus a rendelettel szemben a nyilt ellenszegülés terére lépett. A kongresszus ugyanis fegyelmi büntetés terhe alatt egyenesen megtiltotta a fönhatósága alá tartozó összes lelkészeknek, hogy a miniszter rendeletének engedelmeskedjenek. Nos, e határozatot a király, kultuszminiszterünk előterjesztése alapján legfölsőbb fölügyeleti jogánál fogva megsemmisitette, mert az nemcsak tiszteletlenséget tartalmaz az állami tekintélylyel szemben, de az állam jogkörébe való illetéktelen beleavatkozást is; sőt törvényellenes voltát még sulyosbitotta az az intézkedés, mely fegyelmi büntetéssel fenyegette a román lelkészeket.

Nagy elégtételt adott tehát kirá[illegible] és államiságunknak, midőn legfölsőbb fölügyeleti jogánál fogva a törvénytelen határozatot — megsemmisiteni méltóztatott.

Lapunk, mint föntebb emlitettük, kivül áll a napi politika körén, azért a nemzetiségi kérdéssel ily értelemben nem is foglalkozhatunk. A magyar nemzeti népoktatás ügye azonban *társadalmi* ügy lévén, szolgálatot vélünk teljesiteni, midőn ez alkalomból kifolyólag — fölvilágositás céljából — a dolog mélyire akarunk rámutatni.

Az 1868. évi XLIV. tc. a nemzetiségi egyenjogosultságról szól, nem pedig a nemzetiségek egyenjogositásáról. Kimondja, hogy az egységes magyar nemzetnek minden honpolgára, bármely nemzetiséghez tartozik is, egyenjogu tagja. Nemzetiségi jogtestületekről, jogterületekről s jogalanyokról ez a törvény mit sem tud; de tud magyar honpolgárok felől, kik más fajnépből valók s kik »az országban divatozó nyelvek« valamelyikét anyanyelv gyanánt használják. E nyelvek hivatalos használatára nézve sem rendel a törvény külön jogszabályokat, csupán »zsinórmértékül« vehető »irányelveket« állapit meg. De kiköti megszoritólag, hogy ezek »csakis annyiban« lehetnek mértékadók, »amennyiben ezt az ország egysége, a kormányzat és közigazgatás gyakorlati lehetősége s az igazság pontos kiszolgáltatása szükségessé teszi.« — Szükség nülkül, célszer ellenére tehát ez a törvény semmi engedményt nem ád.

A törvény Deák Ferenc legszemélyesb alkotása. Ő maga fogalmazta minden szavát s maga nyujtotta be a szöveget inditvány gyanánt, mikor a tisztelt Ház javaslatával nem volt megelégedve. Persze, hogy voltak akkor is, akik kifogásokkal éltek és akik müvét felreértették, legfurcsább ellentmondásba pedig épen a nemzetiségek keveredtek vele, mert ők akkor fölháborodva utasitották el, ma meg inyök-kedvők szerint magyarázzák — tévesen. Deák törvénye elsőrendü államférfiui munka, mely meg is oldotta a magyar állam és nemzet jogviszonyának kérdését a másajku fajnépek irányában teljesen.

A törvényben lerakott elvek átmentek azóta az élet be, a rendelkező rész végre van hajtva és semmi idők, semmi viszonyok nem fognak rajta változtatni, amig Magyarország áll s a magyar nemzet él.

Ezeket akartuk, anélkül, hogy a politika forgatagába keveredtünk volna,

a fontos kérdésről elmondani; egyben üdvözöljük miniszterünket, aki nyelvrendeletével el akarja érni azt, hogy ne lőbb érvényt szerezzen széles e hazában a magyar nemzeti népnevelés és oktatás elvének.

649. szám. vh. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszék 1909. évi 117610/p. számu végzése következtében dr. Vándor Mihály ügyvéd által képviselt Geiringer és Társa budapesti be. kere.kedő-cég javára Kemenesmagasiban Petőfi-utca 222. népsor számu házban 615 K 92 f. s jár. erejéig 1909. évi október hó 21-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1015 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: különféle kész férfi- és gyermekruhak, ruha-kelmék és két nagy Singer-varrógép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a celldömölki kir. járásbiróság 1909. évi V. 440/2. számu végzése folytán 615 K 93 f. tőkekövetelés, ennek 1909. évi október hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 99 K 78 fill.-ben biróilag mar megállapitott költségek erejéig. **Kemenesmagasi községben, alperes lakásán leendő megtartására 1909. évi november hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz — a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, — hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron-alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságot mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. XL. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Celldömölk, 1909. november 8

Záborszky Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó

azonnal egy kétszobás lakás, mely áll: kamra, konyha és faházból.

Értekezni lehet özv. Szabó Lajosnénál, Celldömölk.

(Villanyteleppel szemben.)

A méz — a méh.

A méh a rovarvilág legtökéletesebb tagja. Kitartó, fáraszto munkával felkeresi a virágok százait, ezreit és összegyujti azok legértékesebb részét a nektárt, mely a méh nélkül mind veszendőbe menne. A nektar besürüsödés által mézzé válik a kasban. Ez a méh munkájának haszna, eredménye.

A méz már a legrégibb időkben is legkedvesebb tápláléka, csemegéje volt az emberiségnek.

A méhnek még egy nagyon fontos szerepe van a természet háztartásában. Ugyanis munkája közben, amint virágról virágra száll, átviszi egyikről a másikra a termékenyitő virágport; igy tehát, amikor az ember a virágok szinpompájában gyönyörködik, vagy zamatos gyümölcsöt élvez, sőt amikor illatos dohányt füstöl is, — mindannyiszor jusson eszébe, hogy mindezt legnagyobb részben a méhnek köszönheti.

Becsülte is az ember a méhet már az ősidőktől fogva. Nem is csodálatos, hogy valamikor a méhekkel valo munkálkodást istenes cselekedetnek tekintették. S szinte lehetetlen, hogy az ember meg ne szeresse a méhet s ne kisérné gyönyörüséggel fáraszto munkájában nyomról-nyomra; — mint fejlődik a szabad szemmel alig látható petéből öntudatos, cselekvő tagjává annak a 20—100 ezret számláló családnak, melynek bámulatos törvényei a méheket nem ismerő ember előtt szinte tüneményszerűnek tetszenek.

A méz, mint gyógyszer.

Nagyon fontos a méz folytonos, de mértékletes használata — kiváló vérképző tulajdonságánál fogva — a nagyobb betegségből felépült gyengélkedőknek, öregeknek.

A verszegénység és az idegességnek szintén leghathatosabb gyógyszere a méz.

Lázas betegeknek, akik gyakran gyomorhurutban is szenvednek, a citromos mézesviz tápláló és üditő italt nyujt. Kellemes, felfrisitő hatása sokkal többet ér, mint bármely szeszes ital élvezete.

Gyermékeknek legkedvesebb ajándék a méz, mert nagyon elősegiti szervezetük izmosodását, csontosodását.

A méz folytonos, mérsékelt fogyasztása könnyü székelést eredményez s igy az aranyérben szenvedőknek aranynál többet ér.

Rendkivül oldó hatás nal fogva megbecsülhetlen orvosság a méz minden nemü köhögés, különösen az asztma és szamárhurut ellen.

A méz kitünő vedő, burkoló szert képez, minden zuzott, roncsolt vagy vágott sebre, mert a levegőt tökéletesen elzárja attól. És különösen gyermekeknél az a megfizethetetlen előnye van a sebre alkalmazott mézkötésnek, hogy nem fordulhatnak elő mérgezési tünetek, mint p. o. a karbol és jodoform használatánál.

Mindezek összegezésül, ha elgondoljuk, hogy annak a sok virágos növénynek, amit az orvosi tudomány, mint gyógyszert, sikerrel alkalmaz, a legnemesebb része a nektár, illetve az ebből képződött méz, könnyen megérthetjük, hogy a jó méz is magában foglalja a gyógyitásra használatos virágos növények jó tulajdonságait.

SZŐLŐOLTVÁNYT

ne vegyen addig, mig az alanti telepről árjegyzéket nem kér, mert ezen telep a közönség elősegitésére alakult és oly olcsó áron lehet oltványt avagy más egyéb veszszőt beszerezni, hogy más telep ezen árakkal nem versenyezhetik. Az árjegyzék sok hasznos tudnivalot tartalmaz és **ingyen, bérmentve** küldetik, aki cimét tudatja.

Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőoltvány-telepének főkja Czeldömölk (Vasm.)

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

STECKENPFERD-Liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan bőrápolásra és pattanások ellen.

MINDENÜTT KAPHATÓ.

A Nagy Gábor-féle — DELAWARE — szőlőfaj az egyedüli, melynek termelésére semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánik vele, aki soha szőlőtövet nem kezelt. Minden szállitmányhoz utasitás melléketteik ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként ülteje el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a filoxera és bimbója, vesszője télben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3—4 fürt fejlődik. Valódi bőtermő, legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetevesztem más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle **Delaware** szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyiert kél el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök **1 koronáért.**

A Delaware szőlő bővebb leirását termésének királyi közjegyzővel hitelesitett eredeti fénykép felvételeit szines kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 30 szép képet tartalmazó **képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm** mindenkinek, aki velem cimét tudatja. Okvetlen kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely szőlőoltványokról és lugos itetésről is ad részletes helyes utbaigazitást

Nagy Gábor szőlőnagybirtokos Kóly,

posta, távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villamerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk.